

Konkurransen «Mitt tre» 2007:

Alle gode ting er mitt tre

I nesten et år har det norske folk hatt anledning til å fortelle om sitt tre. Nå er konkurransen «Mitt tre» avsluttet. Det største treet, den beste historien og det fineste bildet er kåret.



Treet som kom på 2. plass i kåringen av største tre er tegnet av innsenderen selv, May Fosberg Moldestad.

AV ELI TANGEN EGGUM

– Det er tydelig at treet har en spesiell plass i nordmenns hjerter, for tallet på innsendte bidrag har vært enormt, forteller Merete Larsmon i Det norske Skogselskap. Kari Bay Haugen fra Naturens verden NRK P1 og Merete Larsmon har lest alle de gode historiene, latt seg imponere over fantastiske bilder og ikke minst, de har sett bevis på at trær i Norge kan bli skikkelig store.

Larsmon forteller at Det norske Skogselskap arrangerte en lignende konkurranse i 1990. Da skulle en finne de ti største trærne i Norge. Med NRK på konkurranselaget får man formidlet det glade budskap på en helt annen måte. Og at budskapet har nådd ut til folket er det ingen tvil om. 425 har meldt seg på konkurransen, innen fristen vel og merke. Totalt er man nærmere 500 innsendte bidrag. Historiene om trærne er like mange, og over 1.000 bilder har kommet inn, legger Larsmon til.

Tredelt konkurranse

Konkurransen har vært tredelt på flere måter. Det har vært en klasse for det tykkeste treet, det beste bildet og den beste fortellingen. 16 av våre treslag: Barlind, einer, gran, furu, alm, ask, bjørk, bøk, eik, hegg, lind, lønn,

or (gråor og svartor), osp, rogn, og selje, ble invitert med. For hvert tre skulle en oppgi omkrets på treet 1,3 m over bakken, sende inn et bilde og gjerne en fortelling om treet. Fortellingen kunne være en egen hendelse eller et sagn knyttet til det innsendte bidraget. Innsenderne skulle også gi en god beskrivelse av voksestedet til treet, med oppfordring om kartreferanse, høyde over havet og helningsretning.

Siden vekstbetingelsene naturlig nok varierer fra landsdel til landsdel, valgte man å gjøre konkurransen mer rettferdig, ved å dele landet inn i tre regioner; Sør-Norge, Midt-Norge nord til Saltfjellet og Nord-Norge.

Storsatsing

«Mitt tre» har vært et samarbeid mellom NRK Natur, Det norske Skogselskap og Norsk Genressenter. Juryen har bestått av landbruks- og matminister Terje Riis-Johansen, Kari Bay Haugen fra Naturens verden, Tor Myking i Norsk Genressenter, Olav Kaveldiget fra Det norske Skogselskap og Terje Dale i NRK Natur.

Konkurransen har vært NRK P1 Naturens verden sin storsatsing i 2007. Gjennom hele året har de oppfordret lytteren til å sende inn bidrag, og det har gitt

resultater. Innsenderne er alt fra enkeltmennesker og familier til barnehager og skoleklasser. Det er til og med konkurrert i en egen klasse for skoleklasser.

Få bidrag fra skogfylke

De fleste bidragene kommer fra Sør-Norge. Her finner en også de største lauvtrærne, og mange av dem befinner seg i kulturlandskapet, sier Merete Larsmon.

Det var relativt få innsendere fra skogfylke nummer en, Hedmark. Dette overrasket oss. I antall innsendte bidrag kom Oppland enda dårligere ut. Kanskje vi kan si at folk i disse fylkene ikke ser skogen for bare trær. Eller rettere sagt, de ser ikke trærne for bare skog, smiler Larsmon.

Enkelte trær går igjen hos flere innsendere. Vestfold utmerker seg spesielt i denne sammenheng. Dette tyder nok på at noen trær er så spesielle og står slik til, at de vekker oppmerksomhet og lett kan observeres, forteller hun.

Få ord ble unik historie

– Da Kari Bay Haugen og jeg hadde lest gjennom alle historiene, var det pussig nok én fortelling som vi begge falt for. Denne ble da også kåret til vinner av beste historie. Fortellingen om treet fra Volda består av få ord. Men enkelheten får fram det

helt spesielle som skjedde etter stormen i 1992. Bare les den selv, oppfordrer Larsmon (se neste side).

Størrelsen som teller

Merete Larsmon trekker fram store mål på bartrær. Men de klarer ikke å hamle opp med lauvtrærne. I Drangedal kommune i Telemark har Skogselskapet registrert ei furu med brysthøydemål på 4,45 m. To graner deler seieren, begge måler 3,90 m i omkrets. Den ene står i Modalen i Tvedestrand kommune i Aust-Agder fylke, og den andre er registrert i Førresfjord i Tysvær kommune i Rogaland. Einer og barlind kan også vokse seg store. Den største eineren er på 2,55m og står i Bjordal i Høyanger kommune i Sogn og Fjordane. I Gjerstad kommune i Aust-Agder finner man en barlind som måler 4,60 m i omkrets.

Likevel, lauvtrærne er enestående i størrelse. Eik skiller seg ut med jevnt over store dimensjoner. De to største trærne i omkrets er nettopp eiketrær.

Konkurransen har uten tvil blitt en suksess. Det har vært en glede å lese og se så mye spennende. Nå må det norske folk få ta del i trærne. Dette materialet fortjener å komme ut i bokform, avslutter Larsmon.



Største tre

1. plass

Brureika i Hardanger

Mål: 1080 cm

Innsender og grunneier:
Mikkal Lothe, Utne

2. plass

Moldestadeika i Birkeland

Mål: 1050 cm

Innsender og grunneier:
May Fosberg Moldestad, Birkeland
Innsender:
Arne Harveland, Arendal

3. plass

Hukkelåsalma i Orkdal

Mål: 985 cm

Innsender:
Erling Revhaug, Meldal
Grunneier:
Astrid Aaseth, Orkanger

Beste historie

1. plass

Innsender:
Rasmus Aarflot, Volda

Sitert fra et håndskrevet brev

Vedr. Program, Mitt tre

De har bede om forslag på store spesielle tre. På Roset i Volda har vi eit almetre med mål i brysthøgde på 3,75 meter.

Treet vart planta av Synnøva Aarflot, gift Riste og Lars Høidal i 1870 når Lars var på Roset og gjekk "for presten".

Lars, som vart 101 år gamal kom på garden for å sjå igjen almen i 1955 (alså var han 100 år).

I 1992 tok orkanen almen og lagde han ned. Vi valde å kappe han av og reiste han opp att. Høidal opplyste at treet vart funne på Aksla i ca 400 meters høgde og teke til gards og planta.

*Helsing
Rasmus Aarflot*



Orkanen i 1992 herjet med almen i Volda.



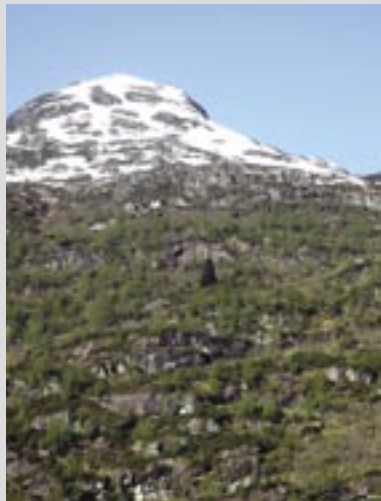
Bilde til venstre: Almen på plass igjen.



Bilde over: Almen slik den framstår i dag.

2. plass

Innsender:
Solveig Aaberg, Oldedalen



"Mitt tre" er en over 100 år gammel gran, stor og mørk står den oppi fjellsida, 400 m.o.h. der den skiller seg ut mellom einer og lauvskog. Fra kjøkkenvinduet ser jeg rett opp på den, og tenker på de to brødrene Anders og Per Mykløen som plantet dette fremmedelementet oppi saue- og geitebeitet før år 1900. Grana er hele bygdas tusenårsmerke og julegran, fra år 1999.

Hver lillejulaften går bygdas folk opp med aggregat og lenker, 40 lyspærer som de tenner. Barn og voksne nede i dalen venter spent. Til lyden av kirkeklokkene smaker de på julekaker, og synger "Det lyser i stille grender" før de går ned. Hver kveld i romjula til over nyttår, går en flokk opp og fyller og tenner, når mørket faller på. Det er god juletrim som skaper trivsel og fellesskap i Oldedalen.

Grana er 3,05 m i stammeomkrins, ca 21 m i høyde og 30 m omkrins på greinverket.

Hilsen
Solveig Aaberg

Øverst oppi fjellsida skimter en grana som pyntes til jul.

3. plass

Innsender:
Solveig Sannes, Vadsø



Mitt tre er et bjørketre som i ca. 1925 ble plantet i min barndoms have i Vadsø (bilde nr. 1). De første årene vokste treet mer i bredden enn i høyde. Men til tross for kjølige somre og kald vind fra øst, nådde treet 20 år senere til 1. etasje.

Høsten 1944 satte tyskerne fyr på huset og bygningene omkring. Varmen må ha vært formidabel, men mitt tre overlevde. På den gjenstående mur ble det etter krigen bygget nytt hus, og på bilde nr. 2 tatt i 1989 ser vi at treet har fått en underlig fasong som muligens skyldes skader det fikk ved brannen i 1944.

Årene gikk og bilde nr. 3 som er fra 1992 viser at treet har vokst til 2. etasje. Ny bebyggelse har laget en lun krok for mitt tre og bedre vekstmuligheter. På bilde nr. 4 fra september 2007 ser vi at treet har nådd taket. Det måler 47 cm rundt stammen, 1,3 meter over bakken, og stammen nedenfor er bar. Lengden anslåes til ca 9 meter. Som det fremgår av bildene er avstanden over havet bare noen få meter.

Når jeg kaller dette "mitt tre" er det fordi treet og grunnmuren er det eneste som er igjen av det som var mitt barndomshjem inntil 1944. I 1949 flyttet jeg fra Vadsø, men har ofte besøkt min hjemby. Da tar jeg gjerne en tur langs Kaigata og hilser på treet.

Nostalgi? Ja, selvfølgelig!

Med vennlig hilsen
Solveig Sannes





Beste bilde

1. plass

Innsender:
Møy-Lise Sakse, Nedenes



2. plass

Innsender:
Maria Strand, Hegra



3. plass

Innsender:
Per Ervik, Ringebu fjellet

